

CALEA MĂNTĂVIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Împărate Ceresc, Mângâietorul, vino și Te sălășluiește întru noi!

EDITORIAL

Duhul Sfânt, foc curățitor și luminător

Dumnezeu Duhul Sfânt este pretutindeni, umplând creația de lumina cea dăruită ei în ziua întâi a zidirii și susținând-o în existență. Chipul Său este cu neputință de văzut, iar revărsarea Sa în harul cel necreat al lui Dumnezeu este simțită pretutindeni căci învrednicește de ființă toate câte sunt, plămădindu-le și unindu-le pe toate – asumate în umanitate – cu Dumnezeu.

Dumnezeiescul Mângâietor se pogoră peste lume în ziua Cincizecimii inaugurând epoca unirii lui Dumnezeu cu oamenii, în care aceștia aprofundează din interior, din ce în ce mai deplin prezența îndumnezeitoare a lui Hristos, viața Lui trăind în noi ca o tainică sărbătoare în care se logodește făptura cu Dumnezeu. Tema nunții mistice a lui Dumnezeu cu omul este o permanență la Sfinții Părinți care au trăit cu adevărat în ei înșiși minunea locuirii lui Dumnezeu în oameni.

Chipul văzut al pogorării – dincolo de orice avânt intelectual și covârșind toată mintea de sub cer – sunt „limbile de foc” și suflarea de „vânt ce vine repede” (Fapte 2,2-3).

Focul dumnezeiesc este unul din veșmintele Slavei pe care Dumnezeiescul Paraclet le ia pentru a face simțită prezența Sa făcătoare de viață. Creația întreagă dobândește vrednicia de a se face loc al prezenței lui Dumnezeu sau, mai bine zis, își vedește vocația sa primordială, aceea de a se face transparentă Duhului Sfânt și de a primi în chip firesc realitatea frumuseții Lui în inima ei.

Focul cel împărțit la Rusalii este un chip al prezenței lui Dumnezeu care deschide un orizont al harului divin în care proprietățile lui (ale focului) se aseamănă cu chipurile lucrării lui Dumnezeu printre oameni.

Limbile de foc ale Cincizecimii se împart odihnindu-se deasupra creștetului fiecărui Apostol, arătându-ne nouă, modul personal de dăruire a Duhului, în care fiecare își desăvârșește vocația sa unindu-se cu ceilalți, dar rămânând într-o unicitate nediluată de unitatea comuniunii. În Biserică unitatea celor mulți se actualizează în modul în care fiecare

lucrează într-un anumit fel la binele întregului – ajutând pe alții, ajutându-se pe sine, iar această diversitate conștientă se maturizează în comunitatea de dragoste a tuturor.

În dinamica făpturii, focul are o însușire dublă care îmbrățișează două aspecte diferite, chiar opuse și contradictorii ale realității: el luminează și arde. Dăruiește viață, înfrumusețând zidirea, dar prefăce în cenușă toate cele materiale. În natură toate cele văzute își săvârșesc rânduiala după legea lăsată de Dumnezeu. Realitatea spirituală a harului Dumnezeiesc luminează toate cele ce sunt, odihnindu-se întru ele și dăruindu-le o finalitate potrivită planului lui Dumnezeu cu ele, sau arde distrugând tot ceea ce este rău și nu poate sta în fața lui Dumnezeu. Prin lumina Sa, Dumnezeu privește făptura împărțându-i de slava sa și dăruindu-i bucuria de a lumina din interior cu lumina lui Hristos, însă El trece cu vederea cele căzute, care cad din fața Lui depărtându-se de El și pierzându-se în neantul lipsei de sens și în moarte.

Putem înțelege aceasta din cuvântul dumnezeiescului David: „Lua-vei duhul lor și se vor sfârși și în țărâna lor se vor întoarce; trimite-vei Duhul Tău și se vor zidi și vei întări fața pământului” (Ps. 103, 30-31). Mângâietorul este de asemenea Lucrătorul tainic al interiorității personale: „Cu Duhul Său Dumnezeu zidește omul înlăuntrul Său” (Zah. 12, 1).

În mod similar, orice întoarcere a omului la Dumnezeu presupune două lucrări, una în care harul dumnezeiesc arde spinii patimilor, curățind sufletul și alta în care interiorul se zidește iarăși „înnoindu-se după chipul Ziditorului”.

Este ceea ce spune și Sfântul Apostol Pavel „căci voi ați murit și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” (Col. 3, 3). Sfinții Părinți trăiesc în viața lor evenimentul acesta de a muri lumii și de a trăi în Duhul Sfânt. Ei dobândesc puterea de a face roditor harul lui Dumnezeu „cel în chipul focului”: „Din gura ta ca niște lumini de foc strălucind harul lumea ai luminat.”

Continuare în pagina 2

Pr. Adrian MURG

PREDICA

Darul cincizecimii: împlinirea tainei pascale

Praznicul Rusaliilor

„În ziua cea din urmă – ziua cea mare a sărbătorii –, Iisus a stat între ei și a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din lăuntrul său. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveam să-L primească cei ce au crezut în El. Căci încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit. Deci, mulți din popor, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Prorocul. Iar alții ziceau: Acesta este Hristos. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos? N-a zis oare Scriptura că Hristos va să vină din seminția lui David și din cetatea Betleem, de unde era David? Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhierii și la farisei, iar aceia le-au zis: De ce nu L-ați adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om. Deci le-au răspuns fariseii: Nu cumva ați fost și voi amăgiți? Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei? Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște Legea, este blestemată! A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El noaptea, fiind unul dintre ei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut? Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat proroc. Și s-a dus fiecare la casa lui. Deci, iarăși a vorbit Iisus, zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.” (Ioan 7, 37-53; 8, 12)

De Duhul luminați fii ai Bisericii,

La cincizeci de zile după Paști și la zece zile după preaslăvita Înălțare la Cer a Domnului Hristos, Cel Înviat, se împlinește făgăduința Sa, pogorându-Se minunat peste Apostoli Duhul Sfânt, Cel care de la Tatăl porcede.

Astfel, dacă temeiul învierii noastre este *omorârea morții* prin Învierea lui Hristos, darul cincizecimii aplică această pecetluire asupra vieții tuturor creștinilor, prin actualizarea permanentă a acestei înnoiri a zidirii căzute, prin Sfânta Taină a Botezului și a Mirungerii.

Pentru a surprinde câteva dintre lucrările Duhului Sfânt în lume și în om, ne-am lăsat conduși de Părintele profesor Boris Bobrinsky, sintetizând aici câteva dintre aprecierile sale transpuse în lucrarea *Împărțășirea Sfântului Duh*, sub forma unor puncte de meditație.

– Duhul este puterea de întrupare, de prezență, de adevăr, de ascultare de viață... Prezența Duhului **pregătește inima omului** spre ascultare, o face capabilă și doritoare să primească cuvânt, face ca acest cuvânt să fie fecund,

să încolțească și să dea roade.

– Duhul pătrunde și cercetează adâncurile lui Dumnezeu, este părtaș intim la taina de nepătruns și la plinătatea veșnică a Treimii dumnezeiești, constituind în același timp o prezență dumnezeiască inalienabilă în inima omului, o realitate care reprezintă pentru om atât o **deschidere a sinelui** său, cât și o **împlinire**, un **elan**, dar și o **odihnă**.

– Referatul de la Facere 1, 2: *pământul era ne tocmit și gol întuneric era deasupra adâncului și duhul (ruah) lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor*, sugerează exegeților imaginea unor **aripi întinse protector** sau rafalele și vârtejurile de vânt bătând din aripi pe deasupra haosului.

– La ivirea omului, **chemat la ființă, înțelegere și la dragoste** de către Cuvântul plin de putere al Tatălui, Duhul este cel pe care Dumnezeu i-L insuflă acestuia, ca energie vitală, suflare de viață izvorâtă din însăși gura lui Dumnezeu spre a **însufla lutul**.

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

Din sumar

► Sărbătoarea Pogorării Sfântului Duh a Cincizecimii sau a Rusaliilor
pagina 2, Ioan-Claudiu Moca

► Știri
pagina 4

Darul cincizecimii: împlinirea tainei pascale

Urmare din pagina 1

Duhul este, de asemenea, Cel care întruhidează, Care întipărește în om chipul lui Dumnezeu asemenea unei peceți de neșters, este Cel care îl consacră pe om în demnitatea sa împărătească, călăuzindu-l spre împlinirea vocației sale de fiu ascultător al Tatălui.

– Odată cu căderea în păcat și apoi în vremea pedagogiei divine a Providenței restauratoare, Duhul lui Dumnezeu este acel glas lăuntric care-l cheamă neîncetat pe om la originile sale și-i amintește care este destinul. Un glas lăuntric care murmură: „vino la Tatăl”, **o neliniște care îl frământă pe om și îl face să se smulgă din propria-l suficiență.**

– Numai în lumina Duhului **istoria profană devine în întregime istorie sfântă**, străbătută de Pronia dumnezeiască, de necurmata bună-voire a lui Dumnezeu de a da viață și de a mântui, prin Acela care a schimbat cursul ei, adică Hristos Domnul, de la moarte la viață și de pe pământ la cer.

– În viața Bisericii, Duhul constituie o realitate de zi cu zi pe care creștinii o cunosc nemij-

locit: *Duhul să nu stingezi* (I Tesaloniceni 5,19), *Vă umpleți de Duhul* (Efeseni 5, 18), *cu duhul fiți fierbinți* (Romani 12, 11).

– Sfântul Pavel descrie pe larg experiența duhovnicească a Bisericii întru Duhul: *iubirea lui Dumnezeu s-a revărsat în inimile noastre prin Duhul Sfânt cel dăruit nouă* (Romani 5, 18). Trei capitole mai încolo același Apostol expune în amănunțime viața nouă a creștinului în Duhul, arătând că în sânul personalității noas-

tre reînnoite, în duhul nostru, Sfântul Duh însuși este Cel care lucrează, care vorbește, care suspină, care se roagă.

– Dacă rațiunea de a fi a Bisericii este aceea de a-L invoca pe Iisus ca Domn, iar creștinii Bisericii pauline sunt numiți *cei ce cheamă numele Domnului nostru Iisus Hristos în tot locul* (I Corinteni 1, 2), Duhul Sfânt este Cel fără de care această invocare a lui Iisus ca Domn nu ar fi cu putință. Pe de altă parte, această **invocare continuă în Duhul preschimbă Biserica însăși într-o comunitate euharistică**, adăpată la băutura duhovnicească.

– Înaintea tuturor darurilor Duhului și ca o sinteză a acestora, Sfântul Pavel așază dragostea (I Corinteni 12, 31). Dragostea nu este, deci, un dar printre altele, ea este plinătatea Duhului fără de care orice dar, chiar și cel mai desăvârșit (cunoașterea, credința, mucenicia, darul facerii de minuni) nu are niciun preț. **Dragostea este liantul, țesutul conjunctiv** care dă viață slujirilor, care le înrudește cu slujirea Celui Unic, a Slujitorului prin excelență.

Amin!

Duhul Sfânt, foc curățitor și luminător

Urmare din pagina 1

Puterea aceasta de a primi pe Dumnezeu și de a odrăslî duhovnicește spre desăvârșire personală și a celor din jurul tău, este primită de la Dumnezeu și „se ia cu mulțumire”. Duhul cel Sfânt ajunge la o asemenea intimitate cu sfinții Săi încât „toate cele dinlăuntru ale lor” ard de dorirea desăvârșirii pentru el.

Puterea Duhului Sfânt de a mistui cele stricacioase este prezentă în Biserica lui Hristos, Fiul lui David, și se manifestă prin Sfânta Taină a Pocăinței, ca al doilea Botez, spălare și ardere de tot a celor întinate: „În casa lui David cele înfricoșătoare se săvârșesc, că acolo este focul care arde toată mintea cea spurcată”. În chipul Psalmilor cântarea liturgică invocă venirea Duhului peste creație ca înnoitor la făpturilor: „Duhul Cel Drept și dorit nouă, purces din Tatăl și petrecător întotdeauna cu noi, arzător de materia cea urâtă a spurcăciunilor și curățitor de întinăciunea gândurilor, înnoiește-L Atoșitorule, întru cele dinlăuntru ale noastre celor ce voim să-L avem în veci”.

Ca lucrare a Sfântului Duh, orice Taină a Bisericii primește aceste puteri unite: aceea de a arde, de a curăți, de a purifica cele din lăuntru ale omului și aceea de a lumina, de a sfinți și de a îndumnezei. Dumnezeu nu se sălășluiește în nimic necurat, iar omul și creația întreagă împreună cu el sunt robiți stricăciunii celei dintru neascultare. Cele două funcții, curățitoare și sfințitoare, ale Tainei se întrepătrund în noi luminând spre curățire și arzând întinăciunea spre simțirea prezenței lui Dumnezeu în lăuntru nostru.

Lumină lină

**Lumină lină, lini lumini
Răsari din codrii mari de crini
Lumină lină, cuib de ceara,
Scorburi cu miere milenară.**

**De dincolo de luni venind
Și niciodată poposind,
Un răsărit ce nu se mai termină,
Lumină lină din lumină lină.**

**Cine Te cunoaște Te iubește
Iubindu-Te nădăjduiește
Ca într-o zi, lumină lină
Vei răsari la noi deplină
Cine primește să Te creadă
Trei oameni vor veni să-l vadă.**

**Lumină lină lin lumini
Răsari din codrii mari de crini
I-atâta noapte și uitare
Și lumile-au pierit în zare
Au mai rămas din veghea lor
Luminile luminilor.**

**Lumină lină lin lumini
Înstrăinând-i pe străini
Lumină lină, nuntă, leac
Tămăduind veac după veac.**

**Cel întristat și părăsit,
Cel plâns și cel nedreptățit
Și pelerinul însetat
În vatra Ta au înnoptat.**

**Lumină lină, leac divin
Încununând-l pe străin
Deasupra stinsului pământ
Lumină lină – Logos sfânt.**

Ioan ALEXANDRU

Lucrările simpozionului ISREIE la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În zilele de 17-19 mai 2018 cadrele didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad au participat la simpozionul internațional *Cercetare și Educație în Era Inovării*, care se află la cea de-a VII-a ediție. În acest an, la eveniment, participă reprezentanți din 44 de universități, din 20 de țări.

În cadrul acestei manifestări științifice sunt prezentate referate de specialitate, reunite sub genericul: *Teologia Ortodoxă Română în slujba unității Bisericii și a neamului*.

În cuvântul de deschidere, părintele decan Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja a evocat „implicarea Facultății de Teologie din Arad în activitățile inițiate sub

egida Universității. Totodată, prin acestea, Facultatea arădeană promovează valorificarea cercetării științifice în slujirea Bisericii. Ne bucurăm pentru faptul că temele referatelor colegilor evidențiază aspecte interesante legate de aportul adus de teologia ortodoxă românească

în slujba unității de credință și de neam”.

Toate materialele prezentate vor fi reunite într-un viitor număr al revistei *Teologia*, publicație editată de către Facultatea de Teologie din Arad.

Pr. F. ALBU

Sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh a Cincizecimii sau a Rusaliilor

A suflat și le-a zis lor: „Luați Duh Sfânt” (Ioan 20,22)

În ziua a zecea după Înălțarea la Cer și a cincizeca zi după Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, Biserica noastră prăznuiește Pogorârea Sfântului Duh asupra Apostolilor, cărora Mântuitorul le încredințase misiunea de a merge și a învăța popoarele, botezându-le în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh și aducându-le la credința cea adevărată. După Înălțarea Sa la cer, după depărtarea Sa de ucenicii Săi, Mântuitorul nu i-a lăsat orfani, singuri, ci le-a trimis lor pe Duhul Sfânt, care să rămână cu ei până la sfârșitul veacurilor. Și iată azi Duhul Sfânt vine în lume, ca să dea lumii putere spre aflarea fericirii și a ușura calea tuturor spre a se apropia de Domnul. Făgăduința Domnului: „Și voi trimite vouă alt mângâietor pe Duhul Sfânt”, azi se împlinește.

Iată cum este înfățișată în Faptele Apostolilor împlinirea făgăduinței Mântuitorului și întărirea cu puterea Duhului Sfânt a celor ce aveau să propovăduiască, până la marginile lumii, dumnezeiasca Sa învățătură: „Când a sosit ziua Cincizecimii, Apostolii erau toți într-un cuget adunați la un loc. Și fără de veste s-a făcut din cer un sunet, ca de o suflare de vânt vijelios și s-a umplut toată casa unde ședea ei. Și li s-au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc, și s-a lăsat câte una pe fiecare din ei. Atunci s-au umplut toți de Duh Sfânt și au început să grăiască în alte limbi, cum le da Duhul să vestească” (Fapte 2, 1-4). Din ziua aceea, Apostolii au început a împlini voia Tatălui, vestind pretutindeni întruparea Fiului, cu puterea ce le fusese dată de Sfântul Duh. Ei n-au cruțat nici o osteneală și nu s-au înspăimântat de nici o primejdie, pentru a învăța pe oameni să mărturisească un singur Dumnezeu, închinat în Treime.

Creștinul drept credincios crede în Tatăl, în Fiul și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul, care din Tatăl purcede; acela ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, care a grăit prin prooroci” (Crezul art. 1-8). Duhul Sfânt are ipostas, chip dumnezeiesc, față și ființă dumnezeiască, întocmai ca și Tatăl și Fiul. Tatăl este Dumnezeu, Fiul este Dumnezeu și Duhul Sfânt este

Dumnezeu, însă nu sunt trei Dumnezei, ci un Dumnezeu. Ființa dumnezeiască este una, din care mai înainte de toți veii se naște Fiul și purcede Duhul Sfânt (Ioan 15, 26; Matei 28, 19; Fapte 5, 3-4). Duhul Sfânt purcede, adică iese, își are viața, din Tatăl, și se trimite în lume, se dă oamenilor în Sfintele Taine de către Fiul, precum singur Mântuitorul spune: „Iar când va veni Mângâietorul, pe care Eu îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi de Mine” (Ioan 15, 26). Duhul Sfânt însuflește toate: este izvorul Vieții; de aceea se numește „de viață Făcătorul”. Duhul Sfânt insuflă și luminează proorocii, le deschide mintea să vadă peste veacuri, să facă proorocii și să vestească înainte cu sute și mii de ani venirea Mântuitorului. De aceea spunem că „a grăit prin prooroci”. Proorocia este un dar al Duhului Sfânt (Romani 12, 6; I Corinteni 12, 4-11). Niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci „oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu (proorocii) au grăit purtați fiind de Duhul Sfânt” (II Petru 1, 21).

Duhul Sfânt mângâie și întărește sufletele când sunt triste și îndurerate, nefericite și descurajate în lupta vieții, de aceea se numește „Mângâietorul”. Duhul Sfânt luminează mintea omului, prin cele șapte daruri ale sale, care sunt: înțelepciunea, înțelegerea, sfatul, puterea (tăria sau Bărbăția în credință), cunoștința sau Știința) buna credință (evlavia, cucernicia, sau cuvioșia) și frica de Dumnezeu. Duhul Sfânt curăță și sfințește sufletele întinate de păcat prin harul celor șapte Taine, care sunt: Botezul, Mirul, Pocăința, Euharistia (Cuminecătura), Preoția, Cununia și Maslul. De aceea se numește Sfințitorul sufletelor. Duhului sfințitor de suflete ne rugăm totdeauna când zicem: „Împărate ceresc Mângâietorule vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”.

La Botezul Domnului, Duhul Sfânt s-a arătat în chip de porumbel; la Schimbarea la Față și la Înviere s-a arătat în chipul luminii; la Rusalii s-a arătat în chipul limbilor de foc, iar în viața fiecărui creștin se arată în roadele lui, care sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, binefacerea,

credința, blândețea, cumpătarea, iertarea, dreptatea (Galateni 5, 22; Efeseni 5, 9). După aceste roade, virtuți și fapte bune se cunoaște creștinul cel adevărat. Cine nu le vedește, s-a înstrăinat de Duhul Sfânt, nu e creștin decât cu numele, căci a oprit în el lucrarea Duhului Sfânt. Apostolul scrie: „Să nu întristați Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, întru care ați fost pecetluiți pentru ziua răscumpărării” (Efeseni 4, 30). „Doamne, cel ce pe Preasfântul Tău Duh în ceasul al treilea, l-ai trimis apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule nu-lua de la noi, ci ne înnoiește pe noi cei ce ne rugăm Ție”. Puterea Sfântului Duh, pogorâtă asupra Apostolilor în ziua Cincizecimii, n-a încetat odată cu săvârșirea din viața cea pământească a ucenicilor Domnului. Această putere sfințitoare a rămas neîntreruptă, până astăzi, în Sfânta noastră Biserică, pentru că Apostolii prin punerea mâinilor asupra celor pe care i-au rânduit ca urmași ai lor întru apostoliei și episcopiei au trecut această putere celor ce s-au nevoit, după dâșii, a vesti pe Hristos și a săvârșii sfintele și de viață dătătoare Taine ale Bisericii Sale. Se știe, așadar, că Episcopii Bisericii creștine sunt și azi păstrătorii acestei sfinte puteri ce li s-a dat Apostolilor prin pogorârea Sfântului Duh, căci ea a fost trecută în chip neîntrerupt, din Episcop în Episcop, de la Sfinții Apostoli, până la Arhierii din zilele noastre și se va păstra până la sfârșitul veacurilor. Aceeași putere a Sfântului Duh este împărțită și preoților, din clipa în care primesc harul preoției.

Duminica Cincizecimii, Duminica Pentecoste, Piadesiatnița sau a Pogorârii Duhului Sfânt, numită în popor și Duminica cea Mare, este cum am văzut, săptămâna anuală a Pogorârii Sfântului Duh peste Sfinții Ucenici și Apostoli, eveniment pe care ni-l istoricește cartea Faptele Apostolilor (2, 1-4) și cu care se încheie de fapt descoperirea față de lume și de creație a lui Dumnezeu cel Unul în ființă și întreit în persoană. Ea cade întotdeauna la zece zile după Înălțarea Domnului sau la Cincizeci de zile după sărbătoarea Paștilor așa cum de fapt îi și spune numele, când a avut loc evenimentul sărbătorit, și când, după relatările cărților Vechiului Testament evreii își serbau și ei praznicul Cincizecimii. În

creștinism însă spre deosebire de religia mozaică sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt este totodată și sărbătoarea întemeierii Bisericii creștine, căci în aceeași zi în urma cuvântării însuflețite a Sfântului Apostol Petru s-au convertit la noua religie creștină circa treimii de suflete, circa treimii de persoane care au alcătuit cea dintâi comunitate creștină din Ierusalim (Fapte 2, 41), ceea ce a fost nucleul inițial al Bisericii creștine de mai târziu. Este interesant de remarcat faptul că, deși sărbătoarea are o vechime impresionantă, o existență atât de îndelungată, în conținutul său ea a păstrat și mai păstrează încă, nu în mod întâmplător, trei nume, trei denumiri fixe, care ne descoperă, ne dezvăluie, trei mari substraturi de cultură teologică și laică deopotrivă, pe care această mare sărbătoare le-a păstrat de a lungul timpului și pe care le mai păstrează încă. Așa de pildă, termenul de sărbătoare a Cincizecimii pe care ulterior l-a preluat și Biserica creștină însăși ne dezvăluie de fapt substratul ebraic sau conceptul semitic al sărbătorii, precum am scos în evidență și prefigurările sărbătorii creștine ale Pogorârii Sfântului Duh în Vechiul Testament. De asemenea denumirea praznicului de sărbătoare Rusaliilor, vine de la italicul Rozalia care la romani însemna sărbătoarea trandafirilor (de la rosa, rosae) care însemnează trandafir. Aceste trei denumiri distincte ale uneia și aceleași sărbători, din perspectiva subiectului are o importanță și valoare deosebită, deoarece vine să ne arate pe de o parte vechimea ancestrală a praznicului pe pământurile locuite de moșii și strămoșii noștri, precum prezența și continuitatea neîntreruptă a neamului pe aceste meleaguri cuprinse în spațiul carpato – danubiano – pontic, prezență pe care o atestă și o confirmă de altfel până astăzi.

Duhul Sfânt să-l primim și noi în inimile noastre, cum l-au primit și apostolii, și cu același zel să urmărim Duhului cu care i-au urmat apostolii. Inimile noastre și sufletul nostru să devină locaș al Domnului, ca astfel Duhul Sfânt întru noi să se sălășluiească și de fapt cu noi să rămână până la sfârșitul veacurilor.

Ioan-Claudiu MOCA

Premiul al II-lea obținut de un student al Facultății de Teologie din Arad

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patirarhul” din București, împreună cu Asociația Studenților Ortodocși, au organizat, în perioada 17-20 mai 2018, a cincea ediție a Sesiunii de Comunicări Științifice pentru studenți și masteranzi „Teologie și identitate”, cu tema Contribuția Bisericii Ortodoxe Române la realizarea statului român unitar modern. Implicațiile istorice și teologice ale Unirii din 1918.

Evenimentul s-a desfășurat la Centrul Social-Pastoral Sfânta Cruce al Mănăstirii Caraiman. Din partea Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, a participat studentul Cătălin-Iulian Drăgan, anul II de studii, specializarea Teologie Pastorală, care a obținut Premiul II, în urma susținerii referatului cu tema Școala arădeană și mișcarea național-politică în perioada dualistă (1867-1918). Referatul a fost

elaborat sub coordonarea Prof. Dr. Nicolae M. Tang.

Conținutul referatului, precum și expunerea acestuia au fost analizate de către o comisie de trei cadre universitare de la Facultatea de Teologie din București, premiul va avea loc la data de 20 mai. Premiile au constat în bani și cărți de teologie.

Pr. F. A.

ȘTIRI

Ședința de constituire a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Aradului

Marti, 22 mai 2018, la sediul Arhiepiscopiei Aradului, au avut loc, cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, lucrările ședinței de constituire a noii Adunări Eparhiale a Arhiepiscopiei Aradului, pentru legislatura 2018-2022.

În deschidere, în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a fost oficiată slujba de Te-Deum de către Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului alături de un sobor de preoți și diaconi.

În cele ce au urmat, în sala de ședințe a Centrului eparhial a Arhiepiscopiei Aradului, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a subliniat importanța organismelor bisericești cu rol deliberativ, precum Adunarea Eparhială adresând atât un cuvânt de bun venit noilor membri desemnați pentru o perioadă de 4 ani, precum și un cuvânt de recunoștință pentru efortul membrilor adunării eparhiale din mandatul 2014-2018.

După momentul constituirii, prin validarea mandatelor reprezentanților aleși (zece clerici și douăzeci mireni), au fost aprobate componența comisiilor de lucru, a secretariatului, precum și desemnarea membrilor Consiliului Eparhial, ai Consistoriului Eparhial și Consistoriului Monahal Eparhial, fiind nominalizați și delegații clerici pentru Consistoriul Mitropolitan și Consistoriul Monahal Mitropolitan.

Totodată, au fost aleși și cei trei delegați, care vor reprezenta Eparhia Aradului, împreună cu Chiriahul locului, în Adunarea Națională Bisericească.

Lucrările s-au încheiat cu rugăciunea adresată Bunului Dumnezeu și cu îndătinata agapă oferită la reședința arhiepiscopală.

Sfinții Împărați Constantin și Mama sa Elena, sărbătoriți în Arad

În ziua de prăznuire a Sfinților Mari Împărați și întocmai cu Apostolii, Constantin și mama sa, Elena, luni, 21 mai, Chiriahul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a participat la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a Parohiei Arad-Centru, de către Părintele Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial. Credincioșii s-au bucurat de prezența în mijlocul lor a Întâistătorului Eparhiei arădene, care la momentul rânduit, pe baza citirilor scripturistice ale sărbătorii și a Sinaxarului, le-a vorbit celor prezenți despre „Împărăție pământească și împărăție cerească” într-o legătură providențială păzită de Sfinții Împărați prăznuți, pentru afirmarea învățaturii și vieții creștine într-o epocă importantă a istoriei Bisericii universale spre dezvoltarea ulterioară. Analizând activitatea Sfântului Constantin cel Mare, putem deduce că politica lui

religioasă a fost caracterizată mai ales prin câteva fapte de o importanță majoră: Edictul de la Mediolan (313), mutarea capitalei imperiului la Constantinopol, convocarea Sinodului I Ecumenic de la Niceea (325). Mama împăratului Constantin, Sfânta Elena, a descoperit la Ierusalim, Iemnul Sfintei Cruci. De asemenea, Ierarhul făcând referire la Apostolul zilei, a arătat lucrarea minunată prin care Dumnezeu, l-a chemat la apostolat pe Sfântul Ap. Pavel, drept „vas ales care să-I ducă numele înaintea neamurilor”, prin acea „lumină din cer, ca de fulger, care l-a învăluit deodată” (cf. Fapte 9).

Părintele decan i-a mulțumit Chiriahulului pentru prezență și binecuvântarea oferită credincioșilor la această zi de sărbătoare

Sfinții Împărați Constantin și Elena, cinstiți la Mănăstirea Arad-Gai

Luni, 21 mai 2018, la sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și mama sa, Elena, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului a fost prezent la Mănăstirea „Sfântul Simeon Stâlplnicul” din cartierul arădean Gai. Cu acest prilej, Ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica nouă a mănăstirii, împreună cu Părintele Protos. Macarie Deleu, duhovnicul mănăstirii, Pr. Vasile Chindriș de la Parohia Variaș, Pr. Iulian Botezatu de la Parohia Șiria, Arhid. Mircea Proteasa și Arhid. Gheorghe Lehaci, în prezența obștii monahale de maici, în frunte cu maica stareță monahia Ecaterina Joldeș și a pelerinilor veniți la sfânta slujbă. La momentul rânduit, Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură despre rolul pe care l-au avut cei doi împărați în istoria Bisericii creștine: Constantin ca și protector al Creștinismului iar mama sa Elena, mare sprijinitoare a locurilor sfinte prin zidirea de biserici în cele mai importante locuri ale activității pământești a Mântuitorului (Sfântul Mormânt, Biserica Nașterii din Betleem etc). La final, Preasfinția Sa i-a felicitat pe cei care poartă numele celor doi mari sfinți.

Preasfințitul Părinte Emilian a împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului mulțimea de credincioși, tineri și vârstnici, care s-au pregătit și au primit dezlegare pentru aceasta.

Slujire Arhierescă și binecuvântare de lucrări în Parohia Sălăjeni

În Duminica a 7-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic), 20 mai 2018, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a poposit în mijloc credincioșilor din Parohia Sălăjeni, Protopopiatul Sebiș. Cu acest prilej, Chiriahul arădean a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, înconjurat de un sobor de slujitori, în prezența oficialităților locale și a numeroși credincioși. Din sobor au făcut parte Pr. Alexandru Botea, Protopopul Sebișului, Pr. Gheorghe Morar din Parohia Macea, Preot Paroh Sandu Costin și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial.

La momentul rânduit, Înaltpreasfinția Sa a adresat credincioșilor prezenți un cuvânt de învățătură despre „Unitatea credinței și părtășia Sfântului Duh” (cf. Fp. Ap. 20; Ioan 17), adică este îndemnul în rugăciune la Sfânta Liturghie de a se înfăptui și păstra în Biserică și ca o contribuție la buna așezare a lumii. Aceasta face parte din misiunea bisericească ce continuă pe cea a Mântuitorului, după cum reiese și din citirile zilei, adică Rugăciunea Arhierescă a Mântuitorului, precum și cuvântarea Sfântului Ap. Pavel către clerul efesian. Chipul unității dumnezeiești este călăuzitor pentru cel al Bisericii, alcătuită din toți cei credincioși. În Anul Centenar al Marii Uniri românești Biserica

noastră adâncește, prin învățătură și viață, sensul unității credinței și neamului spre cinstirea făuritorilor de istorie și urmarea lor cu aceeași tărie pe mai departe, a îndemnat Înaltpreasfinția Sa.

În cadrul acestei slujiri, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit slujba de sfințire a lucrărilor efectuate la lăcașul de cult, a sfințit o troiță și lucrările de renovare de la casa parohială.

La finalul Sfintei Liturghii, Preotul Sandu Costin, pentru frumoasa lucrare administrativ pastorală desfășurată în parohie și în semn de apreciere din partea Chiriahulului, a fost hirotesit întru sachelar.

Părintele paroh a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru slujire și pentru distincția oferită, și în mod special pentru binecuvântarea părintească oferită parohienilor, precum și tuturor oficialităților și credincioșilor prezenți la această sărbătoare a parohiei.

Liturghie Arhierescă în Parohia Zădăreni cu prilejul sărbătoririi hramului

În Duminica a 7-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic), 20 mai 2018, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a fost prezent în mijlocul credincioșilor Parohiei Zădăreni, Protopopiatul Arad.

În dimineața zilei, Preasfințitul a fost întâmpinat în fața bisericii de către un sobor de preoți, în frunte cu prea onoratul părinte Flavius Petcuț, protopopul Aradului, precum și de primarul comunei Zădăreni, doamna Doina Petri. Cu această ocazie, Preasfinția Sa a slujit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. Din sobor au făcut parte: Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Pr. Paroh Sorin Higioșan, Ieromonahul Veniamin Stan, Arhid. Mircea Proteasa și Arhid. Gheorghe Lehaci.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Emilian le-a vorbit celor prezenți despre Rugăciunea Mântuitorului Iisus Hristos pentru unitatea celor care vor crede în El și a Bisericii întemeiate de El. Simbolul de Credință alcătuit de Sfinții Părinți de la primele două Sinoade Ecumenice exprimă într-o formă concentrată Învățătura Evangheliei. Noi avem datorita de a crede în Domnul Iisus Hristos că este Dumnezeu adevărat și Om adevărat și să Îl mărturisim în lume în comuniune cu Biserica Ortodoxă. Să ne rugăm pentru unitatea Bisericii și a poporului român, a fost îndemnul Preasfinției Sale. După cuvântul de învățătură, părintele paroh Sorin Higioșan a mulțumit Ierarhului pentru bucuria prilejuită prin acest popas de suflet în mijloc parohienilor, de asemenea, preotul paroh a mulțumit oficialităților, invitaților și tuturor credincioșilor prezenți.

Au urmat rugăciunile de binecuvântare a prinoaseilor aduse cu prilejul prăznuirii hramului bisericii, după care Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, a sfințit clopotul pentru capela mortuară a parohiei.

Sărbătoarea hramului s-a încheiat printr-un spectacol folcloric oferit de ansamblul de dansuri populare din localitate.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.